

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων τοῦ ἔτους 1979

Στὰ πλαίσια τῶν προγραμματισμένων ἐργασιῶν τοῦ Κέντρου συνεχίστηκαν οἱ ἀποδελτιώσεις κειμένων καὶ πραγματειῶν, ἡ καταγραφή, ταξινόμηση καὶ εὔρεση τοῦ συγκομιζόμενου ὑλικοῦ, ἡ προεργασία γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ τοῦ ἀξιολόγηση, ἡ σύνταξη καὶ ἡ τυπογραφικὴ προετοιμασία δημοσιευμάτων, ὁ ἐμπλουτισμὸς τῶν συλλογῶν μὲ νέο ὑλικό, ἡ ἐνημέρωση τῆς βιβλιοθήκης κλπ.

I. Οἱ συστηματικὲς ἀποδελτιώσεις κειμένων καὶ πραγματειῶν πλούτισαν μὲ σημαντικὸ ἀριθμὸ δελτίων τὶς εἰδικὲς δελτιοθήκες τοῦ Κέντρου.

Ἡ πρόσφατη καθιέρωση τῶν φωτοαντιγράφων σὲ πολλὰς περιπτώσεις ἀποδελτιώσεων ἀπέδωσε πολλὰ.

Μιὰ ἄλλη καινοτομία συνέβαλε αἰσθητὰ στὸν ἐμπλουτισμὸ τῶν δελτιοθηκῶν τοῦ Κέντρου: Ἐπειδὴ ἡ καθιερωμένη ἐξα ν τ λ η τ ι κ ἡ ἀποδελτίωση κειμένων τῆς περιόδου 1453 - 1821 ἢ πραγματειῶν ποὺ ἀναφέρονται στὴν ἴδια περίοδο — πρῶτο καὶ κύριο πρόγραμμα ἐργασίας τοῦ ἄλλοτε «Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου» — προχωρεῖ, ἀναγκαστικά, μὲ βραδύ ρυθμὸ, κρίθηκε σκόπιμο νὰ ἐφαρμοσθῆ, παράλληλα, καὶ μιὰ ταχύρρυθμη κατ' ἐπιλογὴν ἀποδελτίωση. Μὲ τὸ σύστημα αὐτὸ ἄρχισαν νὰ ἀποδελτιώνονται οἱ σειρὲς τῶν ἀξιολογότερων εἰδικῶν περιοδικῶν, ἑλληνικῶν καὶ ξένων. Ἦδη ἀπὸ 16 σειρὲς περιοδικῶν ἀποδελτιώθηκαν 185 τόμοι, οἱ ὅποιοι ἀπέδωσαν 3.000 περίπου δελτία, τὸ καθένα τους ἰδιαίτερα σημαντικό γιὰ τὸ ἀντίστοιχο λῆμμα καὶ ὅλα τους χρησιμώτατα, γιὰτὶ συμβάλλουν οὐσιαστικά στὴν ἀπαραίτητη καὶ τόσο ἐπιθυμητὴ βιβλιογραφικὴ ἐνημέρωση τοῦ πλουσιώτατου κατὰ τὰ ἄλλα ὑλικοῦ ποὺ ἔχει ἀποθησαυρισθῆ καὶ ἀποθησαυρίζεται στὶς εἰδικὲς δελτιοθήκες τοῦ Κέντρου. Ἡ ταχύρρυθμη αὐτὴ ἀποδελτίωση κατ' ἐπιλογὴν, ἡ ὁποία δὲν ἀποκλείει, σὲ δεύτερο στάδιο, τὴν ἐξα ν τ λ η τ ι κ ἡ ἀποδελτίωση, συνεχίζεται μὲ ἱκανοποιητικὴ ἀπόδοση.

II. Στὶς συλλογὰς τοῦ Κέντρου προστέθηκαν τὰ κατάλοιπα δύο ἀξιολόγων ἐρευνητῶν, τοῦ Μ. Νομίδη καὶ τοῦ Γ. Λαΐου.

Ὁ Μιλτιάδης Ἰσ. Νομίδης (ὑπογραφόμενος συνήθως μὲ τ' ἀρχικὰ ΜΙΣΝ ἢ ΜΙΣΝ), γνωστὸς Κωνσταντινουπολίτης λόγιος, εἶχε ἰδιαίτερα ἀσχοληθῆ μὲ τὰ μνημεῖα καὶ τὴν τοπογραφία τῆς βυζαντινῆς πρωτεύουσας. (Σχε-

τικά δημοσιεύματά του είδαν τὸ φῶς κατὰ τὰ ἔτη 1937-1958). Στὰ κατάλοιπά του ὑπάρχουν ἀνέκδοτες ἐργασίες ἢ γνωστὲς σὲ νέα ἐπεξεργασία καὶ παντοειδῆς ὕλικό (σημειώσεις, σχέδια κτλ.) γιὰ τὰ τεῖχη τῆς βασιλεύουσας, γιὰ μονές, ναοὺς, ἀγιάσματα κ.π.ἀ. Ἐγινε λεπτομερῆς καταγραφή τοῦ περιεχομένου τῶν 40 περίπου φακέλων πὸν παραλάβαμε καὶ ἐλπίζεται ὅτι θὰ βρεθῆ τρόπος καὶ γιὰ τὴν περαιτέρω ἀξιοποίησή τους.

Ὁ ἀλησμόνητος συνάδελφος Γεώργιος Λάιος, ἀκμαιότατος ὡς τὴν προτελευταία ἐβδομάδα τῆς ζωῆς του καὶ καθημερινὸς σχεδὸν ἐπισκέπτης τοῦ Κέντρου μας τὸν τελευταῖο καιρὸ, χάθηκε ξαφνικὰ στὶς 19 Δεκεμβρίου 1978. Στὴν συγκινητικὴ ιδιόγραφη διαθήκη του, πὸν βρέθηκε στὰ χαρτιά του (συνταγμένη στὶς 9 Φεβρουαρίου 1976), εἶχε ὀρίσει νὰ περιέλθουν τὰ κατάλοιπά του στὸ Κέντρο μας, τὸ ὁποῖο καὶ παρέλαβε ἀπὸ τοὺς οἰκείους του 150 περίπου μεγάλους φακέλους (dossiers) μὲ ἀρχεῖακὸ καὶ ἄλλο ὕλικό ἀπὸ τὶς ἐργασίες πὸν εἶχε ὁ ἴδιος παρουσιάσει ἢ ἐπεξεργαζόταν γιὰ δημοσίευση. Εἶναι γνωστὸ ὅτι ὁ Γ. Λάιος, ἐκπατριμένος στὴ Βιέννη, εἶχε ἀφιερῶσει δεκαετίες ὀλόκληρες στὴν ἀναδίφηση τῶν αὐστριακῶν ἀρχείων. Ἀπὸ τὴν πλοῦσια συγκομιδὴ τῶν ἀρχεῖακῶν ἐρευνῶν του εἶχε παρουσιάσει κατὰ καιροὺς πολλὰ καὶ ἀξιολογώτατα δημοσιεύματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ὀγκώδης μονογραφία του γιὰ τὸν ἰδρυτὴ τῆς Ἀκαδημίας καὶ τὴν οἰκογένεια Σίνα (ἔκδοση τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 1972). Ἀποσπασμένος ἀπὸ τὴ Μέση Ἐκπαίδευση, γιὰ λίγο διάστημα, στὸ Κέντρον Ἐρεῦνης τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, ἀνέλαβε ἐρευνητικὰς ἀποστολὰς καὶ ἐπέτυχε τὴν μικροφωτογράφηση πλουσιώτατου ἀρχεῖακοῦ ὕλικοῦ γιὰ λογαριασμὸ τοῦ ἐν λόγῳ Κέντρου (βλ. ΠΑΑ 1964, σελ. 554-579, 1965 σελ. 660-669, καὶ 1966, σελ. 653-692). Ἀλλὰ καὶ τὸ δικό μας Κέντρο τοῦ ὀφείλει πολλὰ: Ὁ ὑπογραφόμενος, ἐπιχειρώντας τὸ 1965 μιὰ ἐκτεταμένη ἐρευνα στὰ Ἀρχεῖα τῆς Βιέννης γιὰ ὀρισμένα θέματα πὸν τὸν ἀπασχολοῦσαν (Σκυλόσοφος, γνωστὰ καὶ ἄγνωστα στοιχεῖα γιὰ τὸν Ρήγα, τοὺς συντρόφους του καὶ τὴν ἐποχὴ του), ἐπωφελήθηκε ἀπὸ τὴν ἐκεῖ παρουσία τοῦ Γ. Λαῖου καὶ μὲ τὴ στενὴ συνεργασία του ἐπέτυχε, μέσα σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα, τὴν ἰχνηλασίαν, τὴν ἐπισήμανση καὶ τὴν μικροφωτογράφηση 7.000 περίπου σελίδων ἀρχεῖακοῦ ὕλικοῦ (βλ. ΠΑΑ 1965, σελ. 637). Τὸ πλουσιώτατο αὐτὸ ἀρχεῖακὸ ὕλικό, πὸν ἔχει ἀποθησαυρισθῆ στὰ δύο ἐρευνητικὰ Κέντρα τῆς Ἀκαδημίας, καθὼς καὶ στοὺς 150 περίπου φακέλους τῶν καταλοίπων του, εἶναι κρῖμα πὸν δὲν πρόλαβε ὁ ἴδιος ὁ Λάιος νὰ τὸ ἀξιοποιήσῃ. Ἦταν ὁ πιὸ ἐνδεδειγμένος, ἂν ὄχι ὁ μοναδικὸς γι' αὐτὸ τὸ ἔργο. Γι' αὐτὸν τὸ λόγο ὁ θάνατος τοῦ σεμνοῦ αὐτοῦ ἐπιστήμονα καὶ ἀκαταπόνητου ἐρευνητῆ δὲν μᾶς ἐστέρησε

μονάχα έναν ἀξιαγάπητο συνάδελφο, ἀλλ' ἀποτελεῖ μεγάλη καὶ αἰσθητὴ ἀπώλεια γιὰ τὴν ἱστορικὴ ἔρευνα — δυσαναπλήρωτο κενὸ στὴν ὀλιγάριθμη χορεία τῶν ὁμοτέχνων του.

III. Τὸ φωτογραφικὸ ἀρχεῖο τοῦ Κέντρου πλουτίστηκε καὶ ἐφέτος μὲ μικροταινίες (microfilms) καὶ φωτογραφίες χειρογράφων, ἱστορικῶν ἐγγράφων καὶ σπανίων ἐντύπων ἀπὸ διάφορες βιβλιοθηκὲς καὶ ἀρχεῖα τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ (Μετέωρα, Δούσικο, Ἅγιον Ὄρος, Παλέρομο, Μόσχα, Λένινγκραντ κ. ἄ.).

IV. Ἡ μέριμνα γιὰ τὴν ἐνημέρωση τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου εἶναι συνεχής. Τὰ εἰσαχθέντα ἐφέτος (ἀπὸ ἀγορές, ἀνταλλαγὰς ἢ δωρεὰς) βιβλία καὶ περιοδικὰ ἀνέρχονται σὲ 177 τόμους (ἀρ. βιβλίου εἰσαγωγῆς 6872-7048). Μεταξὺ τῶν δωρητῶν καὶ ἡ σύζυγος τοῦ Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας κυρία Ἐλένη Καίσαρος Ἀλεξοπούλου (τὸ γένος Ζάχου Ζάχου), ἡ ὁποία μᾶς ἐχάρισε μιὰ πλήρη σειρὰ τοῦ παλιοῦ ἑλληνικοῦ περιοδικοῦ τῆς Λιψίας «Κλειὸ» (τόμ. 1-7, 1885-1891), ἀντίτυπο ἄριστα διατηρημένο, μὲ ἰδιόγραφη ἀφιέρωση τοῦ ἐκδότη κτλ.

V. Ὅμοειδῆ ἰδρύματα, Ἰνστιτοῦτα Ἐρευνῶν καὶ Πανεπιστήμια, καθὼς καὶ εἰδικοί ἐπιστήμονες, ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν, ἀποτάθηκαν καὶ ἐφέτος στὸ Κέντρο μας γιὰ ἐρευνητικὰ καὶ ἄλλα θέματα καὶ ἐξυπηρετήθηκαν κατὰ ποικίλους τρόπους. Μεταξὺ τῶν ἄλλων: τὸ Institut für Byzantinistik τῆς Βιέννης, τὸ ὁποῖο διευθύνει ὁ καθηγ. H. Hunger, τὸ Institut des Textes τῶν Παρισίων, ὁ Michel Aubineau, Directeur de Recherche στὸ Ἐθνικὸ Ἰδρυμα Ἐρευνῶν τῆς Γαλλίας (CNRS), τὸ Κέντρον Ἑλληνικῆς καὶ Ρωμαϊκῆς Ἀρχαιότητος (ΚΕΡΑ) τοῦ δικοῦ μας Ἐθν. Ἰδρυμάτος Ἐρευνῶν (διευθυντὴς τοῦ Κέντρου ὁ καθηγ. Μιχ. Σακελλαρίου), ὁ B. J. Slot τῶν Ἀρχείων τῆς Ὁλλανδίας, ὁ V. Livezeanu τῶν Ἀρχείων τῆς Ρουμανίας, ἡ νεοελληνίστρια Rossitsa Dimtscheva ἀπὸ τὴ Σόφια, ὁ Franco Venturi καὶ ὁ Filippo Darío ἀπὸ τὴν Ἰταλία, ὁ Δημ. Μιχαηλίδης ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Κατάνης, ὁ Ν. Κρουσουλούδης ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη, ὁ ἀκαδημαϊκὸς Π. Κανελλόπουλος (βλ. ἀνακοίνωσή του στὴν Ἀκαδημία 7-6-79 καὶ Νέα Ἑστία 1-7-79, σελ. 910-916), ἡ καθηγ. Ἀγγελικὴ Λαΐου, ὁ καθηγ. Π. Βοκοτόπουλος, ὁ Φ. Ἡλιού, ὁ Π. Χριστόπουλος κ.π.ἄ.

Οἱ συλλογὲς τοῦ Κέντρου, οἱ φιλομνηστικὲς, οἱ δελτιοθηκικὲς τοῦ γλωσσικοῦ καὶ κυρίως τοῦ ἱστορικοῦ ἀρχείου (ἐκατοντάδες χιλιάδες δελτία, μεθοδικὰ ταξινο-

μημένα), καθώς και η επιστημονική συγκρότηση, η έρευνητική πείρα και η βιβλιογραφική ενημέρωση του ὀλιγάριθμου προσωπικοῦ του, ἔχουν καταστήσει τὸ Κέντρο μας μοναδικὸ στὸν κόσμον «Κέντρο τεκμηρίωσης» (Centre de documentation) γιὰ τὸν Ἑλληνισμὸ τῆς περιόδου 1453-1821.

VI. Στὰ πλαίσια τῶν ἐργασιῶν τοῦ Κέντρου, ἀλλὰ καὶ πέρα ἀπὸ αὐτά, οἱ ἐπιστήμονες ποὺ ἀποτελοῦν τὸ προσωπικὸ του εἶχαν καὶ ἔχουν ἐπίσης τὶς ἰδιαίτερες ἐπιδόσεις τους σὲ ποικίλους τομεῖς.

Ὁ Γ. Παπαδημητρίου κατέγραψε ἀνώνυμο στιχούργημα ἐκτενόμενον σὲ 4.000 περίπου δεκαπεντασύλλαβους ὁμοιοκατάληκτους στίχους, τοῦ ὁποίου καὶ παρασκευάζει κριτικὴ ἔκδοση ἀναγνωρίζοντας ὡς ποιητὴ του τὸν Γεώργιο Αἰτωλό. Συνέταξε μάλιστα καὶ σχετικὴ ἀνακοίνωση μὲ θέμα: *Une version inédite de la «Dioptre» byzantine composée à la demande de Michel Cantacuzène - Seïtanoglou, προοριζόμενη γιὰ τὸ Δ' Διεθνὲς Συνέδριον Σπουδῶν τῆς ΝΑ Εὐρώπης* (Ἐγκυρια, Αὐγ. 1979), στὸ ὁποῖο δὲν μπόρεσε τελικὰ νὰ παραστῇ. Ἀσχολήθηκε ἐπίσης μὲ κειμενολογικὰ ζητήματα τοῦ ὑστεροβυζαντινοῦ στιχουργήματος «Διήγησις παιδιόφραστος τῶν τετραπόδων ζώων», κ.π.ᾶ.

Ὁ Δ. Σοφιανὸς ἐξακολούθησε, ὅπως καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα χρόνια, νὰ ἐπεξεργάζεται τὸ ὑλικὸ ποὺ ἔχει συγκομισθῆ ἀπὸ τὶς ἐρευνητικὲς ἀποστολὲς τοῦ Κέντρου στὰ Μετέωρα, στὴ Μονὴ Δουσίκου, στὸ Ἅγιο Ὄρος κ. ἄ. Γιὰ συμπληρωματικὲς ἐπὶ τόπου ἐξακριβώσεις ἀνέλαβε καὶ πραγματοποιοῖ (μὲ δικὲς του δαπάνες) ὀλιγοήμερῆ ἀποστολὴ στὴ Μονὴ Δουσίκου (16-19 Νοεμ.). Βασισμένος στὸ πλούσιο αὐτὸ ὑλικό, καθὼς καὶ σὲ ἀνάλογο ὑλικὸ ἀπὸ ἄλλες βιβλιοθήκες (Μαρκιανή, ΕΒΕ, Βουλῆς, ΓΑΚ, Τιρνάβου κ. ἄ.) ἔχει ἐτοιμάσει καὶ ἐτοιμάζει σειρὰ ἐργασιῶν γιὰ τὴν Ἐπετηρίδα τοῦ Κέντρου: ἀνέκδοτα κείμενα σχετικὰ μὲ τὸν ἅγιο Βησσαρίωνα, μητροπολίτη Λαρίσης, χρονολογικὲς καὶ ἄλλες ἐξακριβώσεις γύρω ἀπὸ ἄλλους ἀρχιερεῖς τῆς Θεσσαλίας, ἱστορικὰ τῆς Μονῆς Δουσίκου, διάφορα ἀνέκδοτα ἀγιολογικὰ κείμενα (Μιχαὴλ Ἀδριανουπολίτου, Μιχαὴλ ἔξ Ἀγράφων, Ἀχιλλίου Λαρίσης) κ. ἄ.

Ἡ Ἰωάννα Κόλια πρόσθεσε στὰ δημοσιεύματά της τὸ μελέτημα *Bibliothèques et manuscrits de Trébizonde* (Ἀρχεῖον Πόντου 35, 1979, σ. 282-289). Εἶναι τὸ κείμενον τῆς ἀνακοίνωσης ποὺ εἶχε παρουσιάσει πέρυσι στὸ Συνέδριον τοῦ Birmingham (βλ. περυσινὴ Ἐκθεση).—Γιὰ τὸ Δ' Διεθνὲς

Συνέδριο Σπουδῶν ΝΑ Εὐρώπης (Ἐγκυρα, Αὐγ. 1979), στὸ ὁποῖο δὲν μπόρεσε τελικὰ νὰ παραστῆ, εἶχε ἐτοιμάσει καὶ εἶχε ἀναγγεῖλει ἐπιστημονικὴ ἀνακοίνωση μὲ θέμα: *Minoïde Mynas, Un voyageur dans la region de Trébizonde au milieu du XIXe siècle.*— Συνεχίζει τὴν ἐπεξεργασία τοῦ ὕλικου γιὰ δυὸ ἐργασίες πὺ ἐτοιμάζει: α') μὲ μελέτη σχετικὴ μὲ τὸν τραπεζούντιο λόγιό τοῦ ΙΖ' αἰ. Σεβαστὸ Κυμινίτη, καὶ β') τὴ δημοσίευση καὶ τὸν σχολιασμό τῶν ταξιδιωτικῶν σημειώσεων τοῦ Μινωΐδη Μηνᾶ, οἱ ὁποῖες παρέχουν ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα γιὰ ἑλληνικὰ χειρόγραφα παλιῶν βιβλιοθηκῶν (κυρίως μοναστηριακῶν) τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Γιὰ σχετικὲς συμπληρωματικὲς ἔρευνες ἀνέλαβε καὶ πραγματοποιοῖ (μὲ δικές της δαπάνες καὶ στὴ διάρκεια τῆς κανονικῆς της ἀδείας) ὀλιγοήμερη ἀποστολὴ στὸ Παρίσι, ὅπου βρίσκονται τὰ χειρόγραφα τοῦ Μηνᾶ (Bibliothèque Nationale).— Παράλληλα, ἐπωμίσθη καὶ ἐπωμίζεται, ὅπως καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη, πολλὲς φροντίδες σχετικὲς μὲ τὴν Association Internationale des Études Byzantines, μὲ τὴν ἐκτύπωση τῶν Πρακτικῶν τοῦ ΙΕ' Διεθνoῦς Συνεδρίου Βυζαντινῶν Σπουδῶν, κ. ἄ.

Ὁ Κ. Λάππας πρόσθεσε στὰ δημοσιεύματά του τὸ μελέτημα: «Ὁ Ἀλέξανδρος Ἡσαΐας καὶ οἱ εἰκονογραφίες τοῦ Μακρυγιάννη» (Μνήμων 7, 1978/9).— Ἐτοιμάζει ἐργασία γιὰ τὸ περιοδικὸ «Πρόοδος» (1836-1854) τοῦ ιδιόρρυθμοῦ λογίου τῶν ἐπαναστατικῶν καὶ μετεπαναστατικῶν χρόνων Παν. Σοφριανόπουλου (περιγραφή καὶ περιεχόμενο τοῦ περιοδικοῦ, ἀποκατάσταση τῆς σειρᾶς τῶν τευχῶν του, λανθάνοντα καὶ ἀβιβλιογράφητα τεύχη κτλ.).— Ἀνήκει στὴ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ περιοδικοῦ «Μνήμων» καὶ στὴν ὁμάδα πὺ καταρτίζει τὴν «Ἱστορικὴ βιβλιογραφία τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ», παράρτημα τῶν ἐτήσιων τόμων τοῦ ἴδιου περιοδικοῦ (ἡ βιβλιογραφία τοῦ ἔτους 1976 δημοσιεύεται στὸν τόμο 7 τοῦ 1978/9).— Στὴ σειρὰ τῶν ὁμιλιῶν καὶ ἀνακοινώσεων πὺ ὀργάνωσε ὁ «Σύλλογος τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν» (22-30 Νοεμβρ.) μίλησε μὲ θέμα «Ἐκκλησία καὶ φιλελευθερισμός, 1830-1840».

Ἡ Ἐλένη Ἀγγελομάτη - Τσουγκαράκη ἐτοίμασε γιὰ ἔκδοση καὶ παρέδωσε στὴν «Ἐπετηρίδα τῆς Ἐταιρείας Στερεοελλαδικῶν Μελετῶν» (ἡ ὁποία τυπώνεται) ἀπομνημόνευμα τοῦ ἀγωνιστῆ τοῦ Εἰκοσιένα Ἰωάννη Στανριανοῦ ἐπιγραφόμενο «Πραγματεία τῶν περιπετειῶν τοῦ βίου μου καὶ συλλογὴ ἄλλων ἀντικειμένων ἀγνώστων ἔτι ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἱστορίᾳ».— Στὸ ἴδιο περιοδικὸ πρόκειται ἐπίσης νὰ τυπωθῆ σύντομα ἐργασία της σχετικὴ μὲ τὸ θάνατο τοῦ Καραϊσκάκη.— Στὴ σειρὰ τῶν ὁμιλιῶν καὶ ἀνακοινώσεων πὺ ὀργάνωσε ὁ «Σύλλ-
ΠΑΑ 1979

λογος τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τῆς ᾽Ακαδημίας ᾽Αθηνῶν» μίλησε (26 Νοεμ.) με θέμα «Τὸ Ἀ΄ Νεκροταφεῖο τῆς ᾽Αθήνας πηγὴ γιὰ τὴ νεώτερη ἑλληνικὴ ἱστορία». — Ἔχει ἔτοιμο σχεδὸν γιὰ δημοσίευση τὸ «Κιτιορικὸν» τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τῆς Σκύρου (1608 - 1840), γιὰ τὸ ὁποῖο ἔγινε λόγος στὴν περυσινὴ ᾽Εκθεση. — Ἡ ἐργασία τῆς γύρω ἀπὸ τὸν Leake (συγκέντρωση βιβλιογραφίας, ἀποδελτιώσεις κλπ.) συνεχίζεται.

Ἡ Πηνελόπη Στάθη ἐξακολουθεῖ νὰ ἀσχολεῖται μετὰ τὸν γνωστὸ λόγιον καὶ πατριάρχη Ἱεροσολύμων Χρῦσανθο Νοταρᾶ (πρβλ. περυσινὴ ᾽Εκθεση). Μελέτησε καὶ ἀποδελτίωσε αὐτόγραφα καὶ ἀνέκδοτα χειρόγραφα του (κώδικες τῆς συλλογῆς τοῦ ᾽Αγιοταφικοῦ Μετοχίου). — Στὴ διάρκειά τῆς κανονικῆς τῆς ἀδείας καὶ μετὰ τὴν δαπάνην ἐπισκέφθηκε τὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως καὶ μελέτησε τοὺς δύο κώδικες τοῦ Κριτία, ἰδιαίτερα ὅσα σχετίζονται μετὰ τὸν Χρῦσανθο Νοταρᾶ. — Γιὰ τὸ Δ΄ Διεθνὲς Συνέδριον Σπουδῶν ΝΑ Εὐρώπης (᾽Αγκυρα, Αὐγ. 1979), στὸ ὁποῖο δὲν μπόρεσε τελικὰ νὰ παραστῆ, εἶχε ἐτοιμάσει καὶ εἶχε ἀναγγεῖλει ἐπιστημονικὴ ἀνακοίνωση μετὰ θέμα: *Les collectes faites par les moines du Saint Sepulcre dans les villes de l'Asie Mineure.* — Στὴ σειρὰ τῶν ὁμιλιῶν καὶ ἀνακοινώσεων ποὺ ὄργάνωσε ὁ «Σύλλογος τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τῆς ᾽Ακαδημίας ᾽Αθηνῶν» (22 - 30 Νοεμβρ.) μίλησε μετὰ θέμα «Τὰ κατάστιχα συλλογῆς ἐλεῶν τοῦ ᾽Αγίου Τάφου — Ἡ μελέτη καὶ ἡ προβληματικὴ τους». — Ἀπὸ τὸ 1976 διδάσκει τουρκικὰ στὸ Κέντρο Σπουδῶν ΝΑ Εὐρώπης.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου Λ. Βρανόσης ἔχει ἐτοιμάσει καὶ ἐτοιμάζει διάφορες ἐργασίες γιὰ τὴν ᾽Επετηρίδα καὶ γιὰ τὶς αὐτοτελεῖς ἐκδόσεις τοῦ Κέντρου. — Ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ Ἱωαννίνων, ἀνανεώνοντας παλαιότερη πρόσκλησή της, τὸν κάλεσε γιὰ διαλέξεις - μαθήματα στὸ ἐκεῖ Πανεπιστήμιο. Ἀποδεχόμενος τὴν τιμητικὴν πρόσκληση μίλησε (15 Μαρτ.) μετὰ θέμα «Τὸ ἑλληνικὸ βιβλίον στὴν ἱστορικὴ του διαδρομὴ (ἀπὸ τὶς ἀπαρχὲς τῆς τυπογραφίας ὡς τὸ 1821)». — Προσκεκλημένος ἀπὸ τὸ Istituto Siciliano di Studi Bizantini e Neoellenici (καθηγ. Β. Lavagnini) καὶ ἀπὸ τὴν Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ Παλέρμου (Istituto di Filologia Greca, καθηγ. V. Rotolo), εἶχε τὴν τιμὴ νὰ παρουσιάσῃ μιὰ ἐπιστημονικὴ ἀνακοίνωση στὸ Σικελικὸ Ἰνστιτούτο μετὰ θέμα «Τὰ εἰκονογραφημένα χρησμολόγια» καὶ ἓνα μάθημα στὸ Πανεπιστήμιο (27 καὶ 28 ᾽Απριλ.). — Μετὰ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴ ἔμεινε καὶ ἓνα ὀκταήμερον στὴ Ρώμη (30 ᾽Απρ. - 7 Μαΐου) καὶ ἐργάστηκε στὴ Βιβλιοθήκη καὶ στὰ ᾽Αρχεῖα τοῦ Βατικανοῦ. — Εἶχε τὴν τιμὴ νὰ προσ-

κληθῆ ὡς φιλοξενούμενος τοῦ Comité National des Historiens de l'Union Soviétique καὶ τῆς Section des Études Byzantines τοῦ Ἱστορικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Σοβιετικῆς Ἀκαδημίας στὸ βυζαντινολογικὸ Συνέδριο τῆς Τιφλίδας (Tbilissi, 26 Μαΐου - 2 Ἰουν.), ἀλλὰ, δυστυχῶς, δὲν μπόρεσε τελικὰ νὰ παραστῆ.— Σὲ δύο προσεχῆ μεγάλα συνέδρια, τὸ XVe Congrès International des Sciences Historiques (Βουκουρέστι, 1980) καὶ τὸ XVIe Congrès International d'Études Byzantines (Βιέννη, 1981), ἔχει ὀρισθῆ rapporteur καὶ ἔχει ἀνάλαβει νὰ παρουσιάσῃ σχετικὴ εἰσήγηση σ' ἓνα ἀπὸ τὰ βασικὰ θέματα τοῦ καθενός.— Στὶς πρόσφατες ἀρχαιρεσίες τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορικῆς Ἑταιρείας ἐξελέγη μέλος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου (8 Δεκ.) καὶ στὸ Α' Πανελλήνιο Ἱστορικὸ Συνέδριο (Θεσ/νίκη 8-9 Δεκ.) παρουσίασε ἐπιστημονικὴ ἀνακοίνωση μὲ θέμα: Ὁ «Ἀγαθάγγελος» καὶ τὸ ἰταλικό του πρότυπο.

VII. Γιὰ τὶς ἐλλείψεις καὶ τὶς ἀνάγκες τοῦ Κέντρου (ἀριθμητικὴ ἀνεπάρκεια προσωπικοῦ, ἀσφυκτικὴ στενότητα χώρου, ἐκκρεμότητες πὺλμινάξουν, δυσκολίες στὴ διενέργεια ἀποστολῶν, στὴν προώθηση τῶν ἐκδόσεων κτλ.) δὲν γίνεται λόγος στὴν παροῦσα Ἔκθεση.

17 - 12 - 1979

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κέντρου

Α. Βρανούσης